

Editörden

N. Yasemin YALIM^a

Türkiye Biyoetik Dergisi (TJOB)'un Güz sayısı ile sizlere yeniden "Merhaba" derken, son sayımızdan bu yana ülkemizde iyi yönde gelişmeler yaşandığını söyleyememenin üzüntüsünü yaşıyoruz. Varoluşsal krizlerin daha da derinleştiğini, başta bir hoşgörü toplumu olarak birlikte yaşamamızı sağlayan değerler olmak üzere, yaşama hakkı dâhil en temel değerlerimizin zorlandığını görüyoruz. Bu arada özellikle etik alanında gün geçmiyor ki yeni bir tartışma konusu ile karşılaşmayalım; bunlardan bir bölümünü aşağıda dikkatlerinize sunmak isterim.

Alanımızı ilgilendiren ve henüz hakkında yeterince araştırma ve etik analiz okumadığımız konulardan biri, yakın zamanda Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlanan ve ebeveynin çocuğunu aşılatmamasını bir hak olarak tanımlayan karardır. Mahkeme kararına göre çocukların ana-babalarının rızası olmadan, zorunlu aşılamaya tabi tutulması temel hak ve özgürlüklere aykırı bir uygulama. Hem mahkemenin kararını rızaya ve alanımızın temel konularından biri olan özerkliğe dayandırmış olması, hem bunu bir temel hak ve özgürlük sorunu olarak inşa etmesi, hem de kararın üçüncü kişileri ve toplumu değerlendirme dışı bırakması biyoetikçilerin ilgisini ve incelemesini gerektiriyor.

Yaklaşık bir yıldır tüm dünyanın hummalı bir biçimde hazırlandığı, 150'den fazla devletin, çoğu devlet başkanı düzeyinde temsil edildiği İklim Zirvesi ya da tam adıyla Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Sözleşmesi Taraflar Toplantısı bu yazı kaleme alındığı sırada Paris'te yapılıyordu. Konferansın temel hedefi hızla sanayileşen dünyanın kontrol edilemez bir tüketim çılgınlığı içinde dünyanın sonunu getirmesini önlemek. Bunun için ilk olarak 18. yüzyıldan bu yana 0,7 °C artan küresel sıcaklığı, insan kaynaklı CO₂ emisyonlarının azaltılması yoluyla kritik düzey olan 2 °C'nin altında tutacak önlemleri almak için uzlaşmaya çalışacaklar. Başarısızlıkla sonuçlanan 2009 Kopenhag zirvesi ve son haftalarda dünya CO₂ salınımının büyük bölümünden sorumlu sanayileşmiş ülkelerin liderlerinin peşpeşe yaptıkları açıklamalara bakılacak olursa, dünya için çok umutlu olmanın pek de mümkün olmadığı anlaşılıyor. Ülkemiz açısından bakıldığında, toplumun neredeyse yalnızca Sayın Cumhurbaşkanımızla Rusya Devlet Başkanı Sayın Putin'in selamlaşıp selamlaşmayacakları noktasına kilitlendiği görülüyor. Zirveye böylesi geniş vizyoner bir yaklaşım sergilediğimize bakınca, İklim Zirvesi'nde söz konusu edilen gezegen üzerinde yaşadığımızı inanmak oldukça zor. Kuşkusuz biyoetikçilerin Zirve sonrası gelinen noktayı değerlendirmeleri ve kamuoyunu duyarlı ve haberdar kılmak için gereken çabayı göstermeleri gerekecek. TJOB'un bu konuda üzerine düşeni yapmaya hazır olduğunu ve bir tartışma platformu olmak üzere sayfalarını bu tür çalışmalara açık tuttuğunu bir kez daha dile getirmek isterim.

Ülkemizde tıp etiği ile başlayan ve biyoetiğin farklı alanlarında yapılmakta olan çalışmalara yer vermeyi bu sayımızda da sürdürüyoruz. Mühendislik etiği alanındaki gelişmeleri konu edinen ve geçen sayımızda ilkini yayınladığımız dizinin ikinci yazısı ülkemizdeki mühendislik etiği eğitimini konu alıyor.

TJOB'un yayın hayatına başlaması sırasında ilk hedeflerimizden biri, bir etik tartışma platformu olarak işlev görebilmektir. Bu sayıda bu hayalimize bir adım yaklaştık. Dergimizin önceki sayılarından birinde yayınlanmış bir yazıdaki etik perspektifi tartışmaya açan bir başka yazıyı bu sayımızda yayınlamaktan

^a Prof. Dr., Türkiye Biyoetik Dergisi Editörü

mutluyuz ve umuyoruz ki bu felsefi tartışma bir süre daha sayfalarımızda yer almaya devam eder.

Bilimsel-akademik dergiler okuyucularının, alanlarında çalışan ve üreten biliminsanlarının katkılarıyla varlıklarını sürdürür ve gelişirler. Özellikle lisansüstü çalışmalar yapan öğrencilerin ve genç akademisyenlerin katkıları hem günceli yakalama hem de geleceğe güvenle yürüyebilme açısından paha biçilmezdir. TJOB'a bugüne kadar gerçekleşen ve ileride de artarak süreceğini umduğum katkılarınız için teşekkür ediyorum. İkinci yılın üçüncü sayısını her zamanki gibi iyi okumalar dileklerle ilginize ve bilginize sunuyorum.